

Förskolepedagogik 3, Estetiska lärprocesser, skapande och lärande.

12 hp, kurskod: 970G43

STUDIEHANDLEDNING VT 2024

Innehåll

Välkommen!.....	2
Kursmål	2
Kursinnehåll	2
Provkoder – examinerande moment.....	2
Medverkande lärare	3
Kursens upplägg och arbetsformer.....	3
Introduktioner och föreläsningar	4
Verkstäder – OBL1, 0hp	4
Litteraturseminarier	5
Examinerande moment.....	5
Portfolio – POR1, 7hp.....	5
Gestaltande gruppredovisning – GRE1, 2hp.....	8
Examinerande seminarier – SEM1, 3hp.....	8
Datum för examination.....	9
Kurslitteratur	10
Obligatorisk litteratur	10
Litteraturtips	11
Kursutvärdering.....	12
Plagiering och upphovsrätt.....	12

Välkommen!

Välkommen till kursen Förskolepedagogik, estetiska lärprocesser, skapande och lärande, 970G43. Kursen syftar till att utveckla kunskaper och färdigheter för att bli en inspirerande och estetiskt medveten förskollärare med många användbara verktyg i bagaget. Du kommer att få arbeta med musik, drama, bild, rörelse och digitala media i olika arbetsformer såsom verkstäder, föreläsningar, grupparbete, seminarium, samt muntlig och skriftlig redovisning. Vi som arbetar i kursen hoppas att den ska bli givande och utvecklande för dig och alla studerande.

Kursmål

Efter avslutad kurs skall den studerande kunna:

- redogöra för estetik och estetiska lärprocesser som teoretiska begrepp
- redogöra för estetik som mål och medel för barns lärande
- använda verktyg och material inom skapande verksamhet
- använda skapande verksamhet som redskap för barns utveckling och lärande i förskolan
- diskutera barns lärande i, om, med och genom estetiska praktiker
- diskutera skapande verksamhet för att främja barns utveckling och lärande utifrån ett likvärdighetsperspektiv.

Kursinnehåll

Kursen innehåller teoretiska och praktiska moment med fokus på estetiska lärprocesser, olika uttrycksformer samt barns aktiva skapande. Estetik och estetiska praktiker introduceras samt relateras till forskning. I kursen behandlas hur barn lär, interagerar, experimenterar och utvecklas i, om, med och genom olika estetiska praktiker. Olika perspektiv på skapande i pedagogiska kontexter tas upp. Centralt är utforskande arbete inom olika estetiska praktiker i relation till barns lärande och utveckling. Olika faktorer som kan påverka likvärdigheten i förutsättningar för barns lärande (såsom ålder, etnicitet, genus och klass) belyses i förhållande till den skapande verksamheten.

Provkoder – examinerande moment

- POR1 portfolio	U-VG	7hp
- SEM1 examinerande seminarier	U-G	3hp
- GRE1 gestaltande gruppredovisning	U-G	2hp
- OBL1 verkstäder	D	0hp

Datum för examination hittar du under resp. examinerande moment, samt i sammanställningen på s. 9

Medverkande lärare

Katarina Elfström Pettersson, kursansvarig, katarina.elfstrom.pettersson@liu.se

Simon Östling, kursansvarig, musikverkstad, seminarium, portfolio, simon.ostling@liu.se

Björn Sunnerstam, musikverkstad, bjorn.sunnerstam@liu.se

Linda Lattik Ekvall, bildverkstad, seminarium, linda.lattik.ekvall@liu.se

Lena Ilmarsson, dramaverkstad, li@valla.nu

Thomas Häggström, dramaverkstad, th@valla.nu

Karin Bertills, rörelse/dansverkstad, karin.bertills@liu.se

Samuel Gyllenberg, seminarium, portfolio, samuel.gyllenberg@liu.se

Kirsten Stoewer, portfolio, kirsten.stoewer@liu.se

Britt Westanmo, professionsmentor, digital verkstad, seminarium, britt.westanmo@liu.se

Marielle Heidling, professionsmentor, digital verkstad, marielle.heidling@liu.se

Elizabeta Tasevska, professionsmentor, digital verkstad, elizabeta.tasevska@liu.se

Charlotta Bjälemark, lokal resurs Katrineholm, charlotta.bjalemark@liu.se

Maria Espenkrona-Håkansson, lokal resurs Ronneby, maria.espenkrona-hakansson@liu.se

Kursens upplägg och arbetsformer

Undervisningen sker genom föreläsningar, verkstäder, seminarier, grupparbete och självständiga studier. För att kunna tillgodogöra dig kursens innehåll behöver du ta del av samtliga moment. För att få betyg på kursen krävs närvaro vid verkstäder, examinerande seminarier och gestaltande redovisning.

Kurskommunikationen sker via Lisam, där finns kursplan, schema och andra viktiga dokument. Där får du också löpande information om kursen. Lisam används vid inlämning av vissa examinerande moment: portfolion (POR1) och texter inför de examinerande seminarierna (SEM1). Lisam är också en viktig plattform för att ställa generella frågor om kursen. Personliga frågor kan du ställa till resp. lärare via mail. Eventuella schemaförändringar publiceras i TimeEdit.

Kursen börjar vecka 14 med en kursintroduktion. Därefter följer en period med föreläsningar, litteraturseminarier och obligatoriska verkstäder (OBL1) t.o.m. vecka 18 (se TimeEdit). Kursens första del fokuserar på teoretiska och praktiska perspektiv på olika typer av skapande verksamhet. Den handlar även om barns lärande genom skapande verksamhet. Du får arbeta praktiskt i verkstäder och läsa litteratur, samt bearbeta litteraturen i litteraturseminarier. Den kunskap och de erfarenheter du får under kursens första del ska du ta med dig till VFU-kursens andra period (970G37) och till den här kursens andra del (vecka 21–23). Vecka 21 lämnar du in den examinerande portfolion (POR1).

*Vecka 19 - 20 kommer den andra VFU-perioden i kursen 970G37. VFU-kursen har kopplingar till kursen 970G43, men formellt sett är dessa två separata kurser med skilda kursplaner, studiehandledningar, Lisam-rum och kurshemsidor samt kursansvariga. Eftersom kurserna pågår parallellt under denna period är det viktigt att du fortlöpande ser till att hålla dig uppdaterad om den information som läggs ut i **båda** kursrummen.*

Kursen 970G43 fortsätter vecka 21 – 23 med examinerande seminarier (SEM1), grupparbete och redovisning (GRE1). Seminarier och grupparbete pågår parallellt under dessa veckor. Grupparbetet introduceras vecka 21 och avslutas med en muntlig redovisning vecka 23. Kursens andra del fokuserar på praktisk tillämpning av och diskussioner kring hur olika typer av skapande verksamhet kan användas som redskap för barns lärande. Här bygger vi alltså vidare på och använder den kunskap och de erfarenheter du fått i kursens första del.

Under kursens gång och efteråt finns det möjlighet att ta igen missade obligatoriska och examinerande moment. Mer information om igentagningar finns under resp. moment och i sammanställningen på s. 9, samt ges under kursens gång via Lisam.

Introduktioner och föreläsningar

Introduktioner

Kursintroduktion. Vid introduktionen ges en översikt över kursen, samt information om de olika lärmomenten och de examinerande momenten. Du har också möjlighet att ställa frågor. Förbered dig genom att noga läsa igenom denna studiehandledning och orientera dig på kursens Lisamsidor.

Kursintroduktion för VFU-kursen. Kursansvarig för kursen 970G37 introducerar VFU-kursens senare del.

Introduktion av seminarier och grupparbete, där också gruppindelningen meddelas. Senare samma dag påbörjas grupparbetet vid ett obligatoriskt grupparbetestillfälle. Vid detta tillfälle får arbetsgrupperna möjlighet till handledning av lärare.

Föreläsningar

Inom kursen erbjuds föreläsningar som presenterar olika perspektiv på estetik, skapande och lärande i förskolan. Föreläsningarna ges under vecka 14–18 på plats på campus, med sändning till decentraliserade orter, eller som inspelningar.

Föreläsningarna presenteras närmare via Lisam.

Verkstäder – OBL1, Ohp

I kursen ges under veckorna 14–18 två verkstäder vardera i bild, drama, musik och dans/rörelse samt en verkstad i digitala media, sammanlagt nio verkstäder. Syftet med verkstäderna är att ge grundläggande praktisk kunskap inom olika typer av skapande verksamhet. Deltagande i dessa verkstäder är obligatoriskt. Inför vissa av verkstäderna

behöver du göra förberedelser. Mer information ges via Lisam. Tid och datum för de olika verkstäderna framgår av schemat i TimeEdit.

Om du missar verkstäder ska du ta igen dem. Det finns igentagningstillfällen under vecka 17-18 och vecka 21 som du kan anmäla till via Lisam. Igentagningarna genomförs i Norrköping för samtliga studenter. En alternativ möjlighet till igentagning är att kontakta verkstadsläraren för att delta vid en annan seminariegrupps tillfälle. Detta gäller både studenter som läser vid campus Norrköping och studenter som läser vid decentraliserade campus. Efter detta finns det möjlighet att ta igen verkstäder nästa gång kursen ges, vt 2024. För omdömet D (deltagit) krävs att du deltagit i samtliga verkstäder.

Verkstäderna i kursen bidrar till att hjälpa dig att uppfylla följande kursmål (vilka examineras i portfolion, POR1 och i redovisningen av grupparbetet, GRE1):

- *använda verktyg och material inom skapande verksamhet*
- *använda skapande verksamhet som redskap för barns utveckling och lärande i förskolan.*

Litteraturseminarier

Under kursens första del (v. 14–18) ges tre litteraturseminarier som syftar till att bearbeta delar av den litteratur som ska refereras i portfolion, POR1. Syftet med litteraturseminarierna är att diskutera litteraturen tillsammans med läraren och andra studenter för att få en större förståelse för innehållet i den utvalda litteraturen. Litteraturseminarierna utgör den lärarledda undervisning som fokuserar på den teoretiska delen av POR1. Mer information ges på Lisam.

Dessa seminarier ingår inte i den examinerande seminarierien, SEM1, som ges i kursens andra del (v. 21–23).

Examinerande moment

Kursen examineras individuellt genom en portfolio, POR1, och en examinerande seminarierie, SEM1, samt i grupp genom en gestaltande gruppredovisning, GRE1. Utöver detta krävs även deltagande i de obligatoriska verkstäderna, OBL1.

För godkänt betyg på hel kurs krävs G på SEM1, GRE1 och POR1 samt betyget D (deltagande) på OBL1. För väl godkänt betyg på hel kurs krävs dessutom VG på POR1.

Portfolio – POR1, 7hp

Portfolion examinerar kursens mål:

- *redogöra för estetik och estetiska lärprocesser som teoretiska begrepp*
- *redogöra för estetik som mål och medel för barns lärande*
- *använda verktyg och material inom skapande verksamhet*

- *använda skapande verksamhet som redskap för barns utveckling och lärande i förskolan*

Portfolions delar

Portfolion ska bestå av följande delar. Nedanstående rubriker **ska** användas. Information om hur portfolion ska utformas och inlämnas ges även via Lisam samt vid kursintroduktionen.

Estetik och estetiska lärprocesser

Redogör för begreppen estetik och estetiska lärprocesser utifrån litteraturen. Skriv med egna ord.

Estetik som mål och medel

Redogör med egna ord för hur litteraturen beskriver hur estetik kan användas både som mål och som medel för barns lärande.

Reflektion över mitt lärande

Reflektera över vad du lärt dig om skapande under verkstäderna och beskriv dina upplevelser av undervisningen. Hänvisa till bilagorna (se nedan) och motivera det urval du gjort i dem. Ge förslag på hur det du valt skulle kunna förbättras ytterligare.

Skapande verksamhet i förskolan

Reflektera över hur du vill använda dina praktiska och teoretiska kunskaper om skapande verksamhet som redskap för barns utveckling och lärande, i kommande VFU-kurser och i framtiden, som färdig förskollärare. Koppla dina reflektioner till det du skrivit under de tidigare rubrikerna. Använd referenser till litteratur där det behövs. Här kan det också vara lämpligt att hänvisa till läroplanen.

Referenslista

Referenslistan ska skrivas utifrån APA7. I den löpande texten (men inte i referenslistan) ska du dessutom löpande hänvisa till sidor i litteraturen. I texten ska du referera till Lpfö18, Ehrlin och Eidevald & Engdahl samt minst ytterligare två böcker och en vetenskaplig artikel från den obligatoriska litteraturlistan, dvs sammanlagt minst 6 referenser. Utöver dessa kan du också referera till andra texter som du finner relevanta.

Bilagor

Efter texten ska det finnas bilagor där du infogar ett urval av det du är mest nöjd med från verkstäderna. Bilagorna kan utgöras av text, bilder, ljudfiler eller inspelade inslag. Det är möjligt att lämna in hela eller delar av bilagorna separat från övrig text. Om bilagorna lämnas separat ska det finnas en anteckning om detta under rubriken Bilagor. Exempel: "Bilagorna finns i en separat powerpoint-fil" eller: "Bilaga 2 finns i en separat ljudfil".

Hjälp och stöd

Du har möjlighet att bearbeta delar av litteraturen inför uppgiften under de litteraturseminarier som ges vecka 14–18 (se ovan). Läs boken "Studentens skrivhandbok" som ingår i den obligatoriska litteraturlistan. Där får du mycket hjälp med skrivandet, både hur du skriver olika typer av akademiska texter, hur du refererar, hur du strukturerar din text samt exempel på vanliga språkfel. På Lisam hittar du även användbara tips för att skapa media som du kan lägga in i portfolion.

Omfattning och inlämning

Portfolion lämnas in under inlämningar på Lisam senast den **22 maj kl. 17:00**. Omfattning ca 2500 ord exkl. referenslista och bilagor. Uppgiften lämnas in anonymt. Ange det anonyma ID-nummer som du får under inlämningar på Lisam i textens sidhuvud. Det är inte tillåtet att använda generativ AI i denna uppgift.

Bedömningsgrunder portfolio (POR1):

Godkänd

För betyget godkänd (G) ska följande kriterier uppfyllas:

- ✓ Den studerande redogör översiktligt för estetik och estetiska lärprocesser som teoretiska begrepp.
- ✓ Den studerande redogör översiktligt för estetik som mål och medel för barns lärande.
- ✓ Den studerande reflekterar översiktligt över egna erfarenheter och sitt eget lärande i verkstäderna.
- ✓ Den studerande beskriver och förklarar översiktligt hur skapande verksamhet kan användas som redskap för barns utveckling och lärande.
- ✓ Den studerande bifogar exempel på eget skapande i bilagor.
- ✓ Den studerande skriver en text med angiven utformning och omfång, god språklig standard och använder godkänd referensteknik.

Väl godkänd

För att den studerande ska erhålla betyget väl godkänd (VG) måste samma krav som för godkänd uppfyllas. Därutöver krävs att ovanstående redogörelse, beskrivning och reflektion görs på ett utförligt och fördjupat sätt.

Underkänd

Att inte uppfylla kriterierna för "godkänd" innebär att uppgiften blir underkänd (U).

Återkoppling och respons i form av besked om uppgiften är godkänd, väl godkänd eller underkänd ger ansvarig lärare via LISAM inom 15 arbetsdagar efter inlämningstiden.

Det är inte möjligt för student som fått betyget godkänt eller väl godkänt att skriva om uppgiften. Du som efter det första examinationstillfället ännu *inte* är godkänd på uppgiften erbjuds tillfällen för **omexamination**. Dessa inlämningstillfällen är inte anonyma.

Gestaltande gruppredovisning – GRE1, 2hp

Gruppredovisningen examinerar kursen mål:

- *använda verktyg och material inom skapande verksamhet*
- *använda skapande verksamhet som redskap för barns lärande och utveckling i förskolan*

Grupparbetet börjar med en introduktion och ett obligatoriskt startmoment, som ingår i provkoden GRE1. Vid detta tillfälle meddelas även gruppindelningen.

Inför grupparbetet förbereder du dig genom att fundera över vilka praktiska erfarenheter du själv har av olika typer av skapande verksamhet, under din tidigare skoltid, på fritiden och på din VFU-plats. Om du tidigare arbetat i förskola eller skola eller i annan barnverksamhet kan du fundera över vilka erfarenheter av skapande du fått där. Fundera också över vilka typer av skapande verksamhet från kurslitteraturen (t.ex. i Ehrlin, 2020) du är mest nyfiken på. Skriv ned dina funderingar och ta med till introduktionen.

Arbetet genomförs under vecka 21-23. Det finns schemalagda tillfällen för grupparbetet men arbetsgruppen förväntas även använda ytterligare dagar. Grupparbetet avslutas med en **examinerande gestaltande gruppredovisning GRE1**. Redovisningen handlar om att, genom att blanda olika former av skapande, gestalta hur skapande verksamhet kan användas som redskap för barns lärande och utveckling i förskolan. Mer information om och inspiration till hur detta ska gå till ges vid introduktionen och via Lisam.

Bedömningsgrunder gestaltande gruppredovisning (GRE1):

För betyget **Godkänd** krävs

- ✓ att studenten deltar aktivt i den obligatoriska starten, i gruppens arbete och under redovisningen
- ✓ att studenten deltar under hela redovisningsseminariet
- ✓ att gruppen visar att de kan använda verktyg och material inom olika typer av skapande verksamhet
- ✓ att gruppen gestaltar hur skapande verksamhet kan användas för barns lärande i förskolan

Igentagning av den muntliga redovisningen kan göras vecka 24 och vecka 35. Mer information ges via Lisam.

Examinerande seminarier – SEM1, 3hp

Seminarierien examinerar kursens mål:

- diskutera barns lärande i, om, med och genom estetiska praktiker
- diskutera skapande verksamhet för att främja barns utveckling och lärande utifrån ett likvärdighetsperspektiv.

Den examinerande seminarierien utgörs av två seminarier. Inför vart och ett av seminarierna ska du förbereda dig genom att läsa litteraturen och skriva en kort text.

Texten ska lämnas in via Lisam **senast dagen innan** resp. seminarium och ska tas med till seminariet för att användas vid diskussionen. I beskrivningen av varje seminarium på Lisam framgår det vad som ska läsas inför varje seminarium och hur texterna ska skrivas. Varje text ska omfatta minst en halv sida och max en och en halv sida och skrivas med teckensnitt Times New Roman, 12pt, radavstånd 1,5. I dokumentet ska du ange namn, LiU-id och seminariets nummer. Det ska finnas en referenslista i slutet av varje text.

Bedömningsgrunder examinerande seminarierie (SEM1):

För betyget **Godkänd** krävs

- ✓ att den studerande lämnar in en kort text som följer beskrivningarna för vart och ett av seminarierna.
- ✓ att den studerande deltar aktivt i båda seminarierna.

Då seminarierna är examinerande förväntas du ta igen missade seminarier. **Igentagning** sker vid igentagningsseminarium (se TimeEdit). För ytterligare tillfällen ges information via Lisam.

Datum för examination

Här finns en sammanställning över examinationsdatum och igentagningar. Igentagning av samtliga verkstäder (OBL1) görs på plats i Norrköping.

provkod	hp	ordinarie tillfälle	omexamination 1	omexamination 2
OBL1	0hp	vecka 14–17	vecka 17-18	vecka 21
POR1	7hp	22 maj	vecka 35	vecka 42
GRE1	2hp	5 juni	vecka 24	vecka 35
SEM1	3hp	vecka 22–23	vecka 23	se Lisam

Därefter ges tillfälle till omexamination nästa gång kursen ges, dvs i maj-juni 2025.

Kurslitteratur

Kurslitteraturen bidrar till att uppfylla kursmålen, Om du vill få praktiska tips på hur man kan arbeta med olika estetiska uttryck finns detta under *litteraturtips* nedan.

Obligatorisk litteratur

Den obligatoriska litteraturlistan är indelad i tre delar: 1) böcker, 2) styrdokument, 3) vetenskapliga artiklar.

Böcker

- Aronsson, Karin. (2022). *Att läsa barns bilder*. Studentlitteratur.
- Ehrlin, Anna (red). (2020). *Estetiska uttrycksformer i teori och praktik*. Liber.
- Eidevald, Christian & Engdahl, Ingrid. (2018). *Utbildning och undervisning i förskolan. Omsorgsfullt och lekfullt stöd för lärande och utveckling*. Liber.
- Heggstad, Kari Mjaaland. (2014). *7 vägar till drama: grundbok i dramapedagogik för förskollärare och lärare*. Studentlitteratur.
- Holmberg, Ylva. (2017). *Musikskap i förskolan – musikstunder ut ett didaktiskt perspektiv*. Liber.
- Klerfelt, Anna & Qvarsell, Birgitta (red.). (2021). *Kultur, estetik och barns rätt i pedagogiken*. (2 uppl.) Gleerups.
- Kyrk Seger, Erika (red). (2020). *Digitalt meningsskapande i förskolan*. Lärarförlaget
- Osnes, Heid, Skaug, Hilde Nancy & Kaarby, Karen Marie Eid. (2010). *Kropp, rörelse och hälsa i förskolan*. Studentlitteratur.
- Schött, Kristina, Hållsten, Stina, Moberg, Bodil & Strand, Hans. (2015). *Studentens skrivhandbok*. (3. [bearb.] uppl.) Liber.
- Skåreus, Eva. (red). (2018). *Estetiska ämnen och genus*. Gleerups.

Styrdokument

- Skolverket. (2018). *Läroplan för förskolan, Lpfö18*. Skolverket.
<https://www.skolverket.se/undervisning/forskolan/laroplan-for-forskolan/laroplan-lpfo-18-for-forskolan>
- UNICEF. (2024-01-29). *Barnkonventionen: FN:s konvention om barnets rättigheter*.
Unicef.se <https://unicef.se/barnkonventionen>

Vetenskapliga artiklar

I portfolion, PORI, ska en självvald artikel från denna lista refereras.

- Andersson, Johanna, Löfgren, Ragnhild & Tibell, Lena A.E. (2020). What's in the body? Children's annotated drawings. *Journal of Biological Education*, 54(2), 176-190. DOI: <https://doi.org/10.1080/00219266.2019.1569082>
- Brown, Victoria. (2017). Drama as a valuable learning medium in early childhood. *Arts Education Policy Review*, 118(3), 164–171. DOI: <https://doi.org/10.1080/10632913.2016.1244780>

- Hedefalk, Maria, Caiman, Cecilia & Ottander, Christina. (2022). Deliberation och kritik i förskolans undervisning för hållbar utveckling: ”så att det bli snällt där i världen”. *Forskning om undervisning och lärande*, 10(2), 88-108.
- Holmberg, Ylva & Vallberg Roth, Ann Christine. (2018). Flerstämmig musikundervisning i förskola. *BARN*, 36(3-4), 79-94. DOI: <https://doi.org/10.5324/barn.v36i3-4.2898>
- Lagerlöf, Pernilla & Wallerstedt, Cecilia. (2018). ‘I don’t even dare to do it’: problematising the image of the competent and musical child. *Music Education Research*, 1-3. DOI: <https://doi.org/10.1080/14613808.2018.1503244>
- Lagerlöf, Pernilla & Wallerstedt, Cecilia. (2018). Förskollärares perspektiv på musikundervisningens utmaningar för de yngsta barnen i förskolan. *Barn – forskning om barn og barndom i Norden*, 36(3-4), 59-78. DOI: <https://doi.org/10.5324/barn.v36i3-4.2897>
- Lindqvist, A. & Pastorek Gripson, M. (2022). Undervisning i dans i förskolan – en rörlig verksamhet. *Pedagogisk forskning i Sverige*, 27(2): 119-143 DOI: <https://doi.org/10.15626/pfs27.02.06>
- Melker, Kristin, Mellgren, Elisabeth & Pramling Samuelsson, Ingrid. (2022). ”Rita bara det du ser” – bildskapande i förskolans undervisning. *Barn – forskning om barn og barndom i Norden*, 40(1), 59-71. DOI: <https://doi.org/10.5324/barn.v40i1.3711>
- Svanbäck- Laaksonen, Mikaela. (2020). Tvååringars spontana utövande av grundläggande motoriska färdigheter i daghem. *Forskning om undervisning och lärande*, 2(8), 25-45
- Änggård, Eva. (2006). Förskolebarns bildaktiviteter utmanar vuxenvärlden. *Educare - Vetenskapliga Skrifter*, (2), 36 - 64.

Litteraturtips

Litteraturtipsen ger tips och idéer som är användbara i praktisk undervisning tillsammans med barn.

- Andréason, Karin & Bårgaskörd, Gustav. (2016). *Medveten motorisk träning*. Natur och kultur.
- Bendroth Karlsson, Marie & Majs, Ulrika. (2019). *Alla kan skapa. Levande verkstad – en inkluderande bildpedagogik*. Studentlitteratur
- Bendroth Karlsson, Marie. (2017). *Barns möte med konst*. Studentlitteratur.
- Björkdahl, Susanne & Eldholm, Gerd. (2018). *Textil som pedagogiskt redskap – för lärande i förskolan, förskoleklass och skolans tidiga år*. Studentlitteratur.
- Braxell, Stina (2010). *Skapande barn: att arbeta med bild i förskolan*. Lärarförbundets förlag.
- Essén, Gunilla & Olsborn Björby, Leicy. (2021). *Material och materialitet. Hållbar utveckling för de yngsta*. Natur & Kultur.
- Forsberg-Ahlcrona, Mirella. (2016). *Kreativitet i förskolan*. Studentlitteratur.
- Furness, Karin. (2017). *Formulera: bild och projekt i förskolan*. Liber.
- Moerman, Paul. (2021). *Dans som undervisning*. Studentlitteratur.
- Pramling Samuelsson, Ingrid & Jonsson, Agneta. (2017). *Förskolans yngsta barn – perspektiv på omsorg, lärande och lek*. Liber. [kapitel 9]
- Sjöstedt Edholm, Elisabet & Wigert, Anne. (2005). *Att känna rörelse – en danspedagogisk metod*. Carlssons förlag.

Skoglund, Elisabeth. (1998). *Lusten att skapa*. Berghs.

Skoglund, Elisabeth. (2009). *Alla kan måla med Momentmetoden*. Fortbildning AB.

Tuvhav Gullberg, Eva. (2021). *Estetiken i praktiken. Vad? Varför? Hur?* Natur & Kultur.

Kursutvärdering

Utvärdering av kursen 970G43 sker efter dess slut via det elektroniska kursutvärderingssystemet Evaluate. Den studerande får då automatiskt en påminnelse om detta. För att kunna utveckla kursen och göra den bättre, ombeds alla studerande att fylla i denna för de ansvariga så viktiga enkät.

Plagiering och upphovsrätt

Vid skrivande av akademisk text är det viktigt att förstå vad plagiering och upphovsrätt innebär. Plagiering handlar om att använda andras verk som exempelvis texter, teorier, bilder, figurer och diagram, utan att referera till källan. Till plagiering räknas också att delvis skriva om andras text utan att ange källa. Upphovsrätten reglerar på vilket sätt andras arbeten får lov att användas. Läs mer om vad som räknas som fusk och disciplinföreteelser här:

<https://liuonline.sharepoint.com/sites/student-under-studietiden/SitePages/Fusk-och-plagiat.aspx>. Att återanvända egna texter som är inlämnade eller publicerade kallas självplagiering. Även egna texter ska refereras på samma sätt som andras.

Plagiering undviks genom att texten skrivs med egna ord. Att referera och citera andra är viktigt i vetenskapliga texter, men det måste tydligt framgå vilka källor som använts. Direkta citat ska dessutom omges med citattecken och följas av sidangivelse.

För att kontrollera om inlämnade texter innehåller plagiat används textmatchning via Ouriginal. Textmatchningen kan inte svara på om en text är plagierad eller inte, men visar på delar av texten som bör kontrolleras för att kunna avgöra om det rör sig om plagiat.

Plagiering är allvarligt. Vid misstanke om försök till plagiering ska läraren anmäla detta till LiU:s disciplinnämnd. Disciplinnämnden undersöker anmälan och tar beslut om eventuell påföljd. En varning eller avstängning från undervisning och examination under en viss tid kan bli följden. En avstängd student får inte delta vid föreläsningar, laborationer, seminarier, examinationer, handledning, inlämningsuppgifter samt får heller inte tillgång till LiU:s datasalar. Avstängningen kan också påverka utbetalning av studiemedel.

På universitetsbibliotekets sida kan du lära dig mer om vad som gäller kring plagiering och upphovsrätt och du kan dessutom göra övningar för att testa förståelsen:

<https://liu.se/artikel/plagiering-upphovsratt>

Lycka till med studierna!